

Waterschap Vechtstromen

Ter attentie van de dijkgraaf én alle algemeen bestuursleden

Verstuurd via mail aan bestuursondersteuning@vechtstromen.nl

Nieuw-Amsterdam, 22 juni 2023

Geachte dijkgraaf en nieuwe bestuursleden van waterschap Vechtstromen.

Deze brief komt van twee bezorgde inwoners uit Zuidoost Drenthe, specifiek: Nieuw-Amsterdam.

De afgelopen jaren hebben wij problemen met extreme bodemdaling; op ons erf zijn stukken waar de bodem met **minimaal 50 cm** is gedaald en dat in de laatste 5 jaren. We zijn al een paar jaar in gesprek met gemeente, waterschap en provincie maar de tijd van onderzoek, praten over en weer, nogmaals onderzoek is wat ons betreft nu wel voorbij. Er zijn dringende en dwingende maatregelen nodig. Wij roepen u daarom op in uw nieuwe rol als bestuurder onderstaande onderwerpen met spoed uit te voeren. De schade aan onze huizen is al enorm (ruim 140 meldingen van schades zijn bij de gemeente Emmen gemeld, maar er zijn ook burgers die schade niet eens meer melden omdat ze het vertrouwen in overheden compleet verloren zijn). We willen dat dit stopt en onze problemen niet verder verergeren. Water en goed waterbeheer speelt hierin een cruciale rol!

Daarom vragen wij u het volgende:

1. Verhoog het grondwaterpeil
2. Geef geen nieuwe vergunningen meer uit voor verlenen van grondwater onttrekkingen.
3. Geef geen automatische verlenging meer af van eerder afgegeven grondwateronttrekkingen.
4. Handhaaf strikt op huidige verstrekte vergunningen op vergunde hoeveelheden
5. Stel strikte monitoring in op 'niet vergunning plichtige kleinere water onttrekkingen'
6. Geef ruimte aan waterberging door waterlopen te verbreden, te laten meanderen, etc zodat water in het gebied blijft.
7. Lever géén (1,6 miljard liter!) water aan NAM om vervuild afval water in Schoonebeek te injecteren.
8. Weeg de belangen van particuliere bewoners gelijk met belangen van agrarische bewoners in ZO Drenthe.
9. Stel nieuwe richtlijnen op met agrariërs én burgers met betrekking tot wateronttrekking en waterbeheer in Zuidoost Drenthe
10. Plaats watermeters bij iedere wateronttrekking voor precieze monitoring

Vrij recent heeft het Ministerie van IenW de kaderrichtlijn water en bodem sturend naar de Tweede Kamer gestuurd. In deze beleidsnotitie staan een aantal waardevolle elementen die de noodzaak van bovenstaande tien maatregelen onderschrijven.

Wij wensen u alle wijsheid in uw nieuwe rol en hopen van harte dat de urgentie van bovenstaande duidelijk is. Als u met eigen ogen wilt kijken, dan bent u hier van harte uitgenodigd.

Met vriendelijke groet,



Achtergrond informatie die onze gevraagde maatregelen onderschrijven

Bron Website Rijksoverheid/actueel nieuws

- **Op verschillende plekken bewegen we toe naar een hoger grondwaterpeil.** Per gebied wordt met alle betrokkenen gekeken in welk tempo welk doel kan worden bereikt. Een hoger grondwaterpeil zorgt voor voldoende water als het een tijd niet regent, **remt de daling van veenbodems** en vermindert de uitstoot van broeikasgassen. Dit wordt bereikt door met een gezonde bodem het water beter vast te houden, maar ook door zicht te krijgen op alle onttrekkingen.
- **Water en bodem sturend maken bij de inrichting van het land is een omslag in ons denken en doen en daarom een stevige opgave.** Maar de keuzes die we maken, hebben voordelen op de korte en de lange termijn. Bijvoorbeeld dat we beter kunnen omgaan met overstromingen zoals in Limburg of met de droogte zoals afgelopen zomer. Ook draagt dit bij aan een gezondere leefomgeving.
- De keuzes vragen goede samenwerking tussen veel partijen. Het Rijk werkt daarom nauw samen met de waterschappen, provincies en gemeenten.

**Beleidsnotitie Kaderrichtlijn Water en bodem sturend Ministerie van IenW
25 november 2022 aan de Tweede Kamerleden gestuurd.**

pagina 12

De vergunningen en andere afspraken voor onttrekkingen uit grondwater worden aangepast, als de balans tussen het grondwatersysteem en grondwaterafhankelijke functies verstoord wordt.

Provincies stellen hiervoor een grondwaterplafond op, waarin ook de kleine onttrekkingen mee worden genomen. Dit geldt zowel op provinciale schaal, als op het schaalniveau van verdrogingsgevoelige natuurgebieden. We betrekken toezicht en handhaving bij dit traject.

Nieuwe drinkwateronttrekkingen worden toegestaan **mits ze duurzaam inpasbaar zijn**, ook in relatie tot verdrogingsproblematiek en effect op bestaand gebruik.

Pagina 15

Als we niet anders met de bodem omgaan, verliezen we de natuurlijke kracht van de bodem die ons juist kan helpen in de grote opgaven op het gebied van klimaat, biodiversiteit, water en stikstof. We moeten de bodem herstellen, beschermen en slimmer gebruiken om de natuurlijk aanwezige potentie te benutten. **Een gezonde bodem werkt als spons voor waterbuffering, is beter bestand tegen verdroging**, slaat koolstof op, houdt stikstof vast en draagt bij aan de biodiversiteit en waterkwaliteit. Vanzelfsprekend is een gezonde bodem van grote waarde voor de agrarische sector en heeft deze sector een strategische positie om de kwaliteit van bodem op peil te houden. De bodem is meer dan vierkante meters land; het is een levend ecosysteem. Als de bodem is aangetast kost het tijd en geld om haar te herstellen.

Pagina 21

Problematiek Bodemdaling en CO₂ uitstoot In het landelijke laagveengebied (ca 85% van alle veengronden) daalt de bodem. Dat komt door zetting, inklinking en veenoxidatie, **waarbij inklinking en veenoxidatie vooral veroorzaakt worden door ontwatering. De ontwatering wordt met name veroorzaakt door de huidige peilbesluiten**. Oxidatie (verbranding) van veengrond leidt tot uitstoot van broeikasgassen¹⁸. Dit wordt versterkt als grasland wordt gescheurd en er andere gewassen op worden geteeld. **Bodemdaling leidt tot extra beheerkosten van infrastructuur, rioleringen en openbare ruimte, maar ook tot schade aan funderingen**. De kosten kunnen tot 2050 oplopen tot 2 miljard¹⁹. Bodemdaling leidt ook tot verdroging van hoger gelegen natuurgebieden en tot een verslechtering van de waterkwaliteit. Tot slot neemt met name in de diepe (grotendeels onteende) polders op termijn het risico op verzilting en overstromingen toe.

Pagina 22

We bewegen toe naar een grondwaterstand van 20 cm tot 40 cm onder maaiveld, afhankelijk van de bodemcompositie, omstandigheden van het watersysteem en de behoeften van het gebied. Hiermee wordt bereikt dat bodemdaling wordt geminimaliseerd en uitstoot broeikasgassen wordt gereduceerd. Dit wordt in NPLG gebiedsprocessen door alle betrokken partijen samen uitgewerkt.

Pagina 27

Provincies nemen in gebiedsprogramma's maatregelen op om **het grondwaterpeil te verhogen en de ontwatering te verminderen**. Dit kan bijvoorbeeld door het verondiepen of dempen van sloten, het verhogen van sloot- en beekpeilen, het afkoppelen van bebouwd gebieden de verbetering van de bodemstructuur. - Provincies nemen maatregelen op in gebiedsprogramma's om het grondwatersysteem rond natuurgebieden voor 2027 te herstellen. **Dit kan bijvoorbeeld worden bereikt door gebiedsgericht grondwaterbeschermingszones aan te leggen, het grondwaterpeil te verhogen, geen nieuwe onttrekkingen toe te staan in grondwaterwingebieden en in- en nabij Natura 2000-gebieden (afhankelijk van de hydrologische situatie indicatief 1 km zone** tenzij onderbouwd anders geschikter) en bestaande onttrekkingen in dit gebied te heroverwegen om het effect op de natuur te verminderen. In gebiedsgerichte processen kunnen hier volgens het principe 'comply or explain' ook afwegingen worden gemaakt waarbij het beëindigen van grondwateronttrekkingen door stoppers ruimte biedt voor bestaande en/of nieuwe gebruikers. –

Pagina 31

Om de doorwerking van 'water en bodem sturend' verder te borgen gaan we **samen met de waterschappen werken aan een verbeterde en dwingender watertoets**. Daarnaast gaan we samen met provincies en gemeenten de ondergrond in beeld te brengen. Zo gaan we ervoor zorgen dat bij lokale beslissingen met ruimtelijke impact in het begin van het proces zowel het belang van water als

het belang van de bodem en ondergrond op een goede wijze meegewogen worden. Samen met de koepels werken we deze lokale instrumenten verder uit.

Ook de NOS maakte recent een helder en informatief item over verdroging, onder de titel 'Grootste oorzaak verdroging niet klimaatverandering, maar slecht waterbeleid'. Kijk terug via de link:

<https://nos.nl/l/2477751>